

ניתן לצפות בשיעורים נוספים באתר של
מכון מאיר בכתובת: www.meirtv.co.il

הנצחה

עיון בפרשת השבוע על פי ה"הכתב והקבלה"

1. במדבר ל"ג, א-ה'

(א) אֱלֹהִים מִסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְצַבְאֹתָם בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן: (ב) וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת מוֹצְאֵיהֶם לְמִסְעֵיהֶם עַל פִּי יְהוָה וְאֵלֶּה מִסְעֵיהֶם לְמוֹצְאֵיהֶם: (ג) וַיִּסְעוּ מֵרַעְמָסֵס בְּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּחֹמֶשֶׁת עָשָׂר יוֹם לְחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן מִמִּזְוֶרֶת הַפָּסוּז וַיָּצְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּיַד רָמֶה לְעֵינֵי כָל מִצְרַיִם: (ד) וּמִצְרַיִם מִקְבָּרִים אֶת אֲשֶׁר הִכָּה יְהוָה בָּהֶם כָּל בְּכוֹר וּבְאֵלֵיהֶם עָשָׂה יְהוָה עֲפָטִים: (ה) וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵרַעְמָסֵס וַיִּזְנוּ בְּסֹכֹת:

2. הכתב והקבלה במדבר ל"ג, ב'

מוצאיהם למסעיהם. פירשוהו מקומות שיצאו משם לנסוע למקום אחר, וכת"א מפקניהון למטלניהון. ורבותינו אמרו במדרשם משל למלך שהיה בנו חולה הוליו למקום אחר לרפאותו כשחזרו התחיל אביו מונה כל המסעות ואומר כאן ישננו כאן הוקרנו כאן חשית את ראשך, כך א"ל הקב"ה למשה מנה להם כל המקומות היכן הכעיסוני, ע"כ. לדבריהם נראה שפירשו מוצאיהם ענין מקרה כמו את כל המוצאות אותם (יהושע ב' כ"ג) את כל התלאה אשר מצאתנו (יתרו) דכפי הנראה כל אותן מקומות המסעות שהזכירו בפרשה זו לא היו מקומות הישוב, ... מכל זה מבואר ששמות מקומות המסעות שהזכירו כאן אינם שמות עצמים שהיה להם מקודם, אבל הם שמות המונח להם ע"ש המאורע כאשר חנו בהם ישראל, וכמו שהיה הנהוג מקודם לקרות שמות ע"ש המאורע כבית אל ולוז ובאר שבע, ככה הם שמות המסעות האלה ... דומה לזה אמרו בירושלמי כשהיו ישראל מתלוננים במסעות ... היתה מדת הדין מתוחה כנגדם להענישים, ע"ז נאמר ויחנו בחרדה ויחנו בדפקה ויחנו במרה. וכשהיו זכאים ועושים רצון הש"י היתה מדת הרחמים מגינה עליהם ע"ז נאמר ויחנו בהר שפר ויחנו במתקה, וזהו לדעתני המכוון במה שאה"כ ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם כלומר כתב את כל המקריים אשר מצא אותם בכל מסעיהם, והוא בעצמו מה שהזכיר אח"ז שמות חנייתם, כי השמות הם בעצמם הוראה על המקרה שקרה לישראל בהם. והא לך מה שאמר יביע בתרגומו על שמות המסעות, ויחנו בסכות, אתרא דאתחפאו שבעת ענני

יקרא - ברפידם, מטול דרפון ידיהון מפתגמי אורייתא לא הוה תמן מיא למשתי לעמא ...

3. עין אי"ה שבת ב', ר', מ'

אמר רחבה אמר ר' יהודה צצי ירושלים של קנמון היו ובשעה שהיו מסיקין מהן ריחן נודף בכל ארץ ישראל. החיים המעשיים, עם כל רתיחתם והמיית גליהם בכל לב ונפש ובכל הקיבוץ החברתי, המה בתכונתם מלאי עז וחם. אמנם לא בכל עת הינם עומדים במצב אחד, לפעמים תנועות החיים היחידים, וכמו כן החברותיים, שוקטים ונמים יושבים בסתר והולכים לאט; ולפעמים, כאשר יודמנו מאורעאות וסיבות יתגלגלו ויודעזעו החיים והחם ילך ויתגבר, וחלק אחד מהקיבוץ יצית את הלהבה במשנהו, עד שיהיו החיים עזים ומלאים חם ואש נוער. אבל בנוהג שבעולם חם החיים כשיתעורר, יתעוררו כל כוחות הזוהמא שבהם לעומתו: הרצח, הזימה, השיכרון וכל הנבלות המסתעפות מהם, עד אשר הריח הטוב של הנשמה האלהית, המריחה את הבושם הטוב של העדון האלהי, ... יחלוף ויעבור, והאוויר של החיים ימלא צחנה של תאוות גסות והנאות שפלות ... וכן הדבר נוהג בכל קיבוץ ואומה, עד שכל מה שיגדל יותר הקיבוץ והממלכה, בכמותה, כן רבו בקרבה הכוחות המזוהמים, עד אשר בעת ההתגברות של החיים המדיניים המרכזיים, המלהיבים באישם את החם הקיבוצי, יצאו רוחות רעות וריחות נבאשות חדשות ... טעם הדבר הוא, מפני שבצעם כללות הקיבוץ האנושי, כוחו הפנימי המעוררו לקבוץ וחבורה עומד הוא עדיין במדריגה שפלה. התשוקות הפראיות עוזן פועלות הרבה ובוערות בסתר הלב. ... הממולא כולו בבקשות בהמיות, פראיות, גסות ונאלחות, שצד הבהמה שבאדם והחיה הרעה שבתוכו הוא הפועל היותר עיקרי בהם להותו והשפלת ערכו. זה הוא כלל נוהג בכל מיני קבוץ שאור החיים הפנימיים האלהיים איננו הווה בהם ליסוד חיים של האומה. לא כן הוא ישראל. אור החיים הפנימיים של ישראל דוקא מצד קבוצם דוקא מצד נקודת הגובה של המרכזיות שבהם הוא אור אלהים, אור החיים היותר יפים, היותר טהורים היותר מאירים. שכל מה שיגדל חומם, כל מה שיתלהבו רגשותיהם, כן יפיצו ריח טוב ובשמי-עדן גן אלהים בארץ ובעולם.

4. אורות עמ' י"ג-י"ד; המלחמה ב'

אנו מסתכלים בדורות הראשונים, המסופרים בתורה, כנביאים ובכתובים, אותם הדורות שהיו עסוקים במלחמה - והם הם

הגדולים שאנו מתיחסים אליהם בידידות וגדולת קודש. הננו מבינים, שהזיק הנשמתי הוא היסוד: אותו מעמד העולם, שהלך במרוצתו אז, שהיתה המלחמה כל כך נחוצה בו, הוא גרם להופיע את אלה הנשמות, שהרגשתן הפנימית בתוכן שלם היתה. מלחמת קיומם, קיום האומה, מלחמת ד' היתה בהכרח פנימית. עזוים היו ברוחם וידעו בעמק החשך לכהור בטוב ולסור מן הרע, (תהלים כג ד): "גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע". כשאנו מתבוננים אליהם, הננו, בכל ההופעה הרוחנית שאנו כל כך שוקקים לה, משתוקקים לאמוצם, לכה החיים החטוב והנבוש, האיתן והמוצק, ששכן בקרבם, ומתוך תשוקה זו, כחנו הרוחני מתאמץ וכה גבורתנו מתעדן, ואותן הנשמות החזקות חוזרות לחיות בנו כימי עולם.

5. ממעיני הישועה עמ' כ"ט-ל'; העמים וגאולת ישראל

הגאולה העיקרית איננה רק זו שמפטר את ישראל מן הגלות, אלא היא גלוי אור חדש, כמאמרנו "אור חדש על ציון תאיר ונזכה כולנו מהרה לאורו", ... ולזאת אי אפשר שנזכה אליו על ידי שום מגע ומשא איזה שהוא עם העמים. אדרבה, כל נגיעה איזו שהיא וחלק כל שהוא מצדם, פוגמים את הגאולה ומעכבים בעד גילוי קדשה. ... וכשמגיע תור גלוי הגאולה, מקיאים ישראל כל הסיוע שקבלו מהם, והעמים חוזרים בהם על מעשיהם שעזרו וסייעו לישראל, ונהפכים לרודפים. ובזה המסילה נסללת לנו לזכות לאור הגאולה, בעטרת הודה והדרה וקדש תפארתה, וסדר הגאולה ממצרים, הוא התבנית לסדר הגאולה האמיתית והשלמה של העתיד. לבתחילה נדרש פרעה שהוא ירשה את ישראל לצאת. וכשאמר לו משה "גם אתה תתן בידנו זבחים ועולות ועשינו לד' אלהינו", ופרעה קיים את זה, ... לא היו ישראל יכולים אז לצאת ביד רמה. ורק אחרי כן, כשנהפך לבב פרעה ועבדיו אל העם לאמר: "מה זאת עשינו כי שילחנו את ישראל מעבדנו. וירדוף אחרי בני ישראל", ...

וכן לעתיד, מקודם ירשו האומות לישראל להיאחז בארצם, וזה יהיה אך לגאולה של יציאה מהגלות, ואולם כשיגיע תור גלוי הגאולה בכל הוד כליל תפארתה וקדש שלמותה, אזי יהפכו כל העמים לרודפים, ויבואו על ה' ועל משיחו, ואז תהיה מלחמת גוג ומגוג, ויפלו על הרי ישראל, והיה ישראל בלו קודש לה', ויתגלה משיח בן דוד.